

Navoiy davlat universiteti – Pedagogika nazariyasi va tarixi

Dastur davomiyligi: 2 yil

Talim shakli: Kunduzgi

Dastur kodi:70110101

Umumiy ish hajmi:120 ECTS krediti

Semestr uchun ECTS kreditlari:30

Umumiy ma'lumot

Magistratura dasturi **Pedagogika nazariyasi va tarixi** (Dastur kodi: 70110101) Navoiy davlat universitetida ikki yillik, kunduzgi akademik dastur bo'lib, umumiy ish hajmi 120 ECTS kreditdan (semestrda 30 ECTS) iborat. Dastur yuqori malakali pedagogik tadqiqotchilar, ta'lim nazariyotchilari, ta'lim tarixi olimlari, akademik ishlab chiquvchilar va klassik va zamonaviy pedagogik nazariyalar, global va milliy ta'lim tarixi, ta'lim falsafasi va innovatsion o'qitish metodologiyalari bo'yicha ilg'or bilimlarga ega bo'lgan oliy ta'lim o'qituvchilarini tayyorlash uchun mo'ljallangan.

O'quv dasturi pedagogik fikrlash, qiyosiy ta'lim, tarixiy-ta'lim tadqiqot metodologiyalari, zamonaviy o'qitish texnologiyalari va ta'lim siyosati tahlili bo'yicha chuqur nazariy tadqiqotlarni birlashtiradi. Talabalar Sharq va G'arb pedagogik merosini (shu jumladan, jadid ta'limi va klassik mutafakkirlarni) tahlil qilish, zamonaviy o'quv dasturlarini ishlab chiqish, ta'lim sifatini baholash va empirik pedagogik tadqiqotlar o'tkazish bo'yicha tajriba orttiradilar. Dasturda O'zbekiston milliy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, axloqiy va ma'naviy tarbiyani rivojlantirish hamda ilg'or ta'lim strategiyalarini ishlab chiqishga katta e'tibor qaratilgan.

Ushbu dastur bitiruvchilari universitet o'qituvchilari, ta'lim muassasalarida akademik tadqiqotchilar, ta'lim siyosati bo'yicha maslahatchilar, o'quv dasturlarini ishlab chiquvchilar, o'quv dasturlarini ishlab chiquvchilar va davlat ta'limi bo'limlarida ma'muriy rahbarlar sifatida faoliyat yuritish, shuningdek, doktorantura (PhD) darajasida o'qishni davom ettirish uchun to'liq jihozlangan.

Baholash

Pedagogika nazariyasi va tarixi magistratura dasturida uzluksiz o'rganish, ilmiy aniqlik, tahliliy kompetensiya va ilg'or pedagogik mahoratni ta'minlash uchun keng qamrovli va ko'p komponentli baholash tizimi qo'llaniladi.

1. Kursga asoslangan baholash

- **Taqdimotlar va seminarlar**– talabalarning akademik sharoitlarda pedagogik tadqiqotlar, nazariy asoslar, tarixiy-ta'lim qiyosiy tadqiqotlari va o'quv adabiyotlarini tahlil qilish, taqdim etish va himoya qilish qobiliyatini baholash.
- **Mini-testlar, viktorinalar va og'zaki imtihonlar**– asosiy nazariy tushunchalar, rivojlanish psixologiyasi, pedagogik tushunchalar, ta'limdagi tarixiy bosqichlar va o'qitish tamoyillarini tushunishni kuzatib borish.

- **Oraliq va yakuniy imtihonlar**– yozma imtihonlar va insho tahlillari orqali nazariy chuqurlikni, ta'limdagi tanqidiy fikrlashni va pedagogik muammolarni hal qilishni baholash.
 - **Portfolio topshiriqlari**– progressiv ko'nikmalarni rivojlantirishni namoyish etuvchi tarixiy matn tahlillari, o'quv loyihalari chizmalari, pedagogik tajriba dizaynlari, namunaviy ma'ruza modullari va tadqiqot ishlari qoramalarini tuzish.
 - **Mustaqil topshiriqlar**– mustaqil pedagogik adabiyotlarni ko'rib chiqish, qiyosiy ta'lim tahlillari, tarixiy hujjatlarni dekodlash va o'quv dasturini baholash vazifalarini rag'batlantirish.
2. **Tadqiqotga asoslangan baholash**
- **Ilmiy tadqiqot ishlari (ITI)**– tadqiqot takliflari, pedagogik tajriba hisobotlari, taraqqiyot sharhlari va kafedra oldida tadqiqot natijalarini himoya qilish orqali baholanadi.
 - **Ilmiy va pedagogik ish (IPI)**– o'qitish amaliyoti, universitet darajasidagi ma'ruza materiallarini tayyorlash, seminar rejalari, o'quv qo'llanmalari va akademik hisobotlar orqali baholanadi.
 - **Magistrlik dissertatsiyasi (MD/M)**– ilmiy o'ziga xoslik, pedagogik asoslilik, tarixiy va nazariy aniqlik, dissertatsiya yozish sifati va Davlat attestatsiya komissiyasi oldida ommaviy himoya asosida baholanadi.
3. **Amaliyotga asoslangan baholash**
- **Ta'lim va pedagogik amaliyot**– oliy ta'lim muassasalari, pedagogika ilmiy-tadqiqot markazlari va ta'limni boshqarish organlaridagi ish faoliyati orqali baholanadi va keng qamrovli amaliy hisobotlar bilan birga taqdim etiladi.
 - **Bitiruvdan oldingi amaliyot**– nazariy/empirik pedagogik tadqiqot natijalari va yakuniy tezisga tayyorgarlikning integratsiyasi asosida baholandi.
4. **Ishga integratsiyalashgan o'rganish**
- **Pedagogik innovatsiya va dizayn loyihalari**– kontseptual ravshanlik, pedagogik samaradorlik, milliy ta'lim standartlariga muvofiqligi va o'qitish muhitida amaliy qo'llanilishi bo'yicha baholandi.

Akademik talablar

Qabul talablari–Pedagogika nazariyasi va tarixi (Kod: 70110101) bo'yicha magistratura dasturiga hujjat topshirayotgan abituriyentlar quyidagi mezonlarga javob berishlari shart:

- **Ta'lim tarixi**– Tan olingan oliy ta'lim muassasasining pedagogika, boshlang'ich ta'lim, o'qitish metodologiyasi, psixologiya, tarix yoki tegishli gumanitar fanlar va ta'lim sohalarini bo'yicha bakalavr darajasi (yoki unga tenglashtirilgan malaka).
- **Akademik mukammallik**– Faxriy diplomga ega bo'lgan abituriyentlar (*imtiyozli diplom*) O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiya vazirligining amaldagi qoidalariga muvofiq imtiyozli qabul qilish huquqiga ega.
- **Til bilishi**– Ingliz, rus yoki boshqa tan olingan xorijiy tillarni kamida B2 darajasida (CEFR, IELTS, TOEFL va boshqalar) bilishingizni tasdiqlovchi amaldagi milliy yoki xalqaro sertifikat.

Bitiruv talablari

Pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha san'at magistri darajasini olish uchun talabalar quyidagilarga ega bo'lishlari shart:

- O'quv dasturida ko'rsatilgan barcha majburiy va tanlov modullarini bajaring, jami **120 ECTS krediti**(Semestrda 30 ECTS).

- Navoiy davlat universiteti qoidalariga muvofiq standart akademik natijalarni saqlab qolish (barcha fanlardan o'tish ballari).
- Barcha amaliy mashg'ulotlarni (o'qitish amaliyoti, tadqiqot amaliyoti va bitiruvdan oldingi amaliyot) ijobiy natijalar bilan muvaffaqiyatli yakunlang.
- Barcha tadqiqot talablarini bajarish (ilmiy tadqiqot ishlari va ilmiy-pedagogik ishlar).
- Tayyorlang, topshiring va muvaffaqiyatli himoya qiling **Magistrlik dissertatsiyasi** Davlat attestatsiya komissiyasi oldida mustaqil nazariy yoki tarixiy pedagogik tadqiqotlarni namoyish etish.
- Barcha kerakli davlat attestatsiya jarayonlaridan o'ting.

Taklif etilayotgan kurslar

1-yil

Majburiy:

- Pedagogika fanlarida tadqiqot metodologiyasi va ilmiy yozuv
- Yangi O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi doirasida ta'lim tizimidagi islohotlar
- Jahon va milliy pedagogik tafakkur tarixi
- Pedagogikaning zamonaviy nazariy tushunchalari va paradigmalari
- Oliy ta'lim pedagogikasi va didaktikasi

Tanlov:

- Qiyosiy pedagogika va global ta'lim tendentsiyalari
- Pedagogik psixologiya va rivojlanish fiziologiyasi
- Pedagogik tadqiqotlarda zamonaviy texnologiyalar va raqamli vositalar
- Oliy ta'limdagi me'yoriy hujjatlar va sifat standartlari
- Sharq tafakkuri va jadid ta'limi tarixi va merosi

2-yil

Majburiy:

- Axloqiy-ma'naviy tarbiya nazariyasi va metodologiyasi (Tarbiya)
- Ta'lim tizimlarini boshqarish va sifatni ta'minlash
- Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning qiyosiy tahlili

Tanlov:

- Inklyuziv va maxsus ta'lim pedagogikasi
- Pedagogik antropologiya va ta'lim falsafasi
- Zamonaviy o'quv dasturlari va darsliklarini loyihalash va baholash
- Akademik va ta'lim faoliyatida professional axloq va etika
- Pedagogik tajribalarda diagnostika usullari va statistik tahlil
- Uzlaksiz ta'lim tizimlari va kattalar uchun ta'lim (Andragogika)
- Markaziy Osiyo madaniy merosi va etnopedagogikasi

Karyera imkoniyatlari

Pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha magistratura dasturini bitirganlar chuqur nazariy, tarixiy va metodologik tajribaga ega bo'ladilar, bu ularga ta'lim, tadqiqot, davlat va ma'muriy sohalarda karyera qilish imkonini beradi:

- **Universitet o'qituvchisi / Pedagogika bo'yicha dotsentoliy** ta'lim muassasalarida, pedagogika institutlarida va o'qituvchilarning malakasini oshirish markazlarida.
- **Pedagogik tadqiqotchi olim** Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tasarrufidagi ilmiy institutlarda (masalan, T.N.Qori Niyoziy nomidagi O'zbekiston pedagogika fanlari ilmiy-tadqiqot instituti).
- **Ta'lim siyosati bo'yicha mutaxassis / tahlilchi** Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi va mintaqaviy ta'lim boshqarmalarida (*Xalq ta'limi boshqarmasi*).
- **O'quv dasturi va darslik ishlab chiquvchisi** ta'limni rivojlantirish markazlarida, o'quv adabiyotlariga ixtisoslashgan nashriyotlarda va EdTech platformalarida.
- **Akademik ishlar bo'yicha menejer / Sifatni ta'minlash bo'yicha xodimoliy** ta'lim ma'muriyatida, dekanatlarda va akademik baholash bo'limlarida.
- **O'quv markazi direktori / O'quv murabbiyi** xususiy ta'lim muassasalari, akademiyalar va o'qituvchilar malakasini oshirish markazlariga rahbarlik qilish.
- **Spiritual-Enlightenment Officer (Ma'naviyat va ma'rifat mutaxassisi)** ta'lim muassasalarida, davlat tashkilotlarida va jamoat markazlarida.
- **Ta'lim bo'yicha maslahatchi** maktab dizayni, pedagogik texnologiyalarni integratsiyalash va ta'lim strategiyasini ishlab chiqish bo'yicha ekspert ko'rsatmalarini berish.

O'qish to'lovlari

- **Mahalliy talabalar uchun:** Taxminan yillik o'qish narxi – 9 700 000 so'm.
- **Xalqaro talabalar uchun:** Taxminiy yillik o'qish narxi – 774.28 AQSh dollari.

(Izoh: O'qish to'lovlari universitet siyosati va xorijiy valyuta kurslariga muvofiq o'zgartirilishi mumkin.)

O'quv natijalari

Pedagogika nazariyasi va tarixi bo'yicha magistrlik darajasi

Dasturni muvaffaqiyatli tugatgandan so'ng, bitiruvchilar quyidagilarga ega bo'ladilar:

1. Bilim

- **1.1.** Sharq va G'arb pedagogik tafakkurining tarixiy evolyutsiyasi, falsafiy asoslari va asosiy tarixiy bosqichlari haqida ilg'or bilimlarni namoyish eting.
- **1.2.** Zamonaviy pedagogik paradigmalar, didaktik tizimlar, o'rganish nazariyalari va axloqiy-ma'naviy tarbiya metodologiyalarini tushunish.
- **1.3.** Qiyosiy pedagogika tamoyillari, global ta'lim modellari, sifatni ta'minlash standartlari va xalqaro ta'lim tendentsiyalarini tushuntiring.
- **1.4.** Pedagogik tadqiqot dizayni, empirik diagnostika vositalari, statistik ma'lumotlarni qayta ishlash va ta'lim tajribasini modellashtirish bo'yicha bilimlarni namoyish eting.
- **1.5.** O'zbekiston ta'lim tizimini tartibga soluvchi milliy qonunchilikni, davlat ta'lim standartlarini (DTS), ta'lim strategiyasi islohotlarini va axloqiy kodekslarni tan olish.

2. Ko'nikmalar

- **2.1.** Klassik va zamonaviy pedagogik matnlar, ta'lim tizimlari va maktab islohoti modellarining chuqur nazariy, tarixiy va qiyosiy tahlillarini amalga oshirish.

- **2.2.** Ta'lim muassasalarida pedagogik tajribalar va empirik tadqiqotlarni loyihalash, tashkil etish, o'tkazish va baholash.
- **2.3.** Pedagogik fanlar uchun oliy ta'lim kurslari dasturlari, ma'ruza materiallari, seminar topshiriqlari va innovatsion baholash vositalarini ishlab chiqish.
- **2.4.** Akademik ta'limda zamonaviy interaktiv o'qitish usullarini, raqamli pedagogik platformalarni va talabaga yo'naltirilgan o'rganish metodologiyalarini qo'llang.
- **2.5.** Ilmiy maqolalar, akademik sharhlar, o'quv qo'llanmalari, darsliklar boblari va nashr etiladigan tadqiqot tezislarini tayyorlang.
- **2.6.** Pedagogik tadqiqotlar natijalari, ta'lim strategiyalari va tarixiy tahlillarni akademik kengashlar, professor-o'qituvchilar tarkibi va jamoatchilik forumlariga milliy va xorijiy tillarda samarali taqdim etish.

3. Kompetensiyalar

- **3.1. Pedagogik va tadqiqot kompetensiyasi**– Pedagogika tarixi, nazariyasi va amaliyoti bo'yicha mustaqil, ilmiy asoslangan va innovatsion tadqiqotlar olib borish.
- **3.2. Akademik yetakchilik kompetensiyasi**– Ta'lim bo'limlariga rahbarlik qilish, o'qituvchilarning malakasini oshirish dasturlariga rahbarlik qilish va akademik va davlat muassasalarida o'quv dasturlari bo'yicha innovatsion loyihalarni boshqarish.
- **3.3. Uslubiy va ta'lim kompetensiyasi**– Zamonaviy interaktiv, raqamli va aks ettiruvchi metodologiyalardan foydalangan holda oliy ta'lim darajalarida pedagogik va ta'lim fanlarini o'qitish.
- **3.4. Madaniy va ma'naviy tarbiya kompetensiyasi**– Milliy qadriyatlar, jadid merosi va gumanistik axloqni zamonaviy ta'lim va tarbiya jarayonlariga integratsiya qilish.
- **3.5. Kasbiy etika va akademik halollik**– Tadqiqot va o'qitishda akademik halollik, intellektual adolat, inson qadr-qimmatini va ta'lim mas'uliyatining yuqori standartlariga rioya qilish.
- **3.6. Hayot davomida o'rganish kompetensiyasi**– Pedagogik malakani doimiy ravishda oshirib borish, rivojlanayotgan ta'lim texnologiyalarini qo'llash va milliy va xalqaro pedagogik konferensiyalar va akademik tarmoqlarda faol ishtirok etish.